



ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၄၁)

# ၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရသော မေးခွန်းများ

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ  
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

မွေဒါနကုသိုလ်ရှင်

နတ်လူသာဓုခေါ်စေသော်

အောင်ဇေမ္မူ ပုံနှိပ်လုပ်ငန်း  
အမှတ်(၁၅၂)၊ (၂၂)လမ်း၊ လသာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။  
ဖုန်း ၀၀-၃၈၄၁၉၃

ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရသော

မေးခွန်းများ



ကွန်ပျူတာစာစီ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်

ထုတ်ဝေသူ

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်

ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဘဟိန်း

မှတ်ပုံတင်အမှတ်(၀၄၃၇၂/၂၀၁၁)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

တရားစာအုပ်များကို

ဓမ္မစာပေ အလှူငွေဖြင့် ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေသည်

## မှတ်တမ်း

သာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၃-ခုနှစ်၊ ကောဇာ  
သက္ကရာဇ် ၁၃၇၁ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁၄  
ရက်နေ့၊ မန္တလေးမြို့၊ မဟာအောင်မြေမြို့နယ်၊  
ပေါင်းလဲတိုက်၊ မဟာအောင်မြေ ရွှေသာလျောင်း ဓမ္မ  
ဗိမ္မာန်တော်ကြီးအတွင်း မန်းမြို့ဈေး မိသားစု တို့၏  
ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့် အမတဒါန၊ ဓမ္မဒါန  
အဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားအပ်သော “၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာ  
ခဲ့ရသော မေးခွန်းများ” အကြောင်း တရားဒေသနာ  
တော်။



# ၁၂ နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရသော မေးခွန်းများ



“၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရသောမေးခွန်းများ” တဲ့၊  
၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရတဲ့ မေးခွန်းတွေက ဘာတွေ  
လဲ? ဘယ်သူတွေ ဒီမေးခွန်းရဲ့ အဖြေကို ရှာနေကြ  
တာလဲ? ဘုန်းကြီးတို့အားလုံး ကြားဖူးကြလိမ့်မယ်၊  
လောကမှာ မင်္ဂလာဆိုတာဘာလဲ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းရဲ့  
အဖြေကိုလည်းပဲ ၁၂-နှစ်ကြာအောင် စဉ်းစားခဲ့ကြရ  
တယ်၊ အဖြေရှာမတွေ့ခဲ့ဘူး။ နောက်ဆုံးမှာ မြတ်စွာ  
ဘုရားထံ ရောက်လာကြတဲ့အခါကျမှ ထိုမေးခွန်းရဲ့  
အဖြေဟာ ထွက်လာတယ်။

ဒီကနေ့ တရားချစ်ခင်သူတော်စင်တို့ရဲ့ ရင်ထဲမှာ  
 လည်းပဲ မေးချင်နေတဲ့ မေးခွန်းတွေ ရှိပါလိမ့်မယ်။  
 သိချင်တဲ့အချက်တွေ၊ လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ သိချင်တဲ့  
 မေးခွန်းတွေ ရှိနေတတ်တယ်။ လူတွေမှာသာ ဒီလို  
 မေးခွန်းတွေရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ နတ်တွေမှာလည်း  
 မေးခွန်းတွေ ရှိကြတာပဲ။

မေးခွန်းဆိုတာ တစ်ခါတစ်ရံအဖြေက လွယ်လွယ်  
 ကူကူနဲ့ ထွက်မလာဘူး။ ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေ သာသနာ  
 တော်နှင့် ကြံ့ကြိုက်နေသည့်အတွက်ကြောင့် အမေးကို  
 မတွေ့ရမီ အဖြေတွေနဲ့ အရင်တွေ့နေကြတာမျိုးလည်း  
 ရှိတယ်။ အကယ်၍ ဘုရားမပွင့်ဘူး ဆိုလို့ရှိရင်  
 ဒီမေးခွန်းပုစ္ဆာတွေဟာ အဖြေတွေ့ဖို့ အင်မတန်မှ  
 ခဲယဉ်းပါတယ်နော်။ အဖြေကို အရင်သိနေသည့်  
 အတွက်ကြောင့် ခက်ခဲတဲ့အဖြေ မဟုတ်ဘူးလို့  
 ထင်ကောင်းထင်လိမ့်မယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ စာပေထဲမှာ ရဟန်းတော် တစ်ပါးဟာ အင်မတန်မှ သိချင်လှတဲ့ မေးခွန်းတစ်ခုရဲ့ အဖြေကို လိုက်ရှာလိုက်တာ အခုခေတ်စကားနှင့်ပြောရရင် ကမ္ဘာအနှံ့ပေါ့နော်။ သူက တန်ခိုးရှင်ပဲ၊ တန်ခိုးရှင်ဆိုတာ ဈာန်အဘိညာဏ်တွေ ရသည့်အတွက်ကြောင့် ဒီမေးခွန်းရဲ့ အဖြေကို လူ့ပြည်မှာတင် မကဘူး၊ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်ထိအောင် တက်ပြီးရှာတယ်။ သူသည် မေးခွန်းရဲ့အဖြေကို နောက်ဆုံးကျတော့ ဘယ်မှာ ရသွားသလဲဆိုတော့ လူ့ပြည်မှာပဲ အဖြေမှန် ရသွားတယ်။

အဲဒီမေးခွန်းက ဘာတုန်းဆိုလို့ရှိရင် “ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး၊ မဟာဘုတ် ၄-ပါးလို့ ခေါ်တဲ့ ပထဝီ အာပေါတေဇာ ဝါယော ဆိုတာ ဘယ်နေရာမှာ အပြီးသတ် ချုပ်ငြိမ်းသွားသလဲ” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းပဲ။ အဲဒီမေးခွန်းရဲ့ အဖြေကို သူရှာလိုက်တာ၊ ဒီမေးခွန်းကို သူ့အနီးအနား

မှာရှိတဲ့ မြတ်စွာဘုရားဆီ မမေးဘူး။ ဒီမေးခွန်းရဲ့ အဖြေကို သူစဉ်းစားလို့လည်း အဖြေမထွက်ဘူး။ အဖြေမထွက်သည့်အတွက်ကြောင့် တန်ခိုးကြီးတဲ့နတ်တွေ (နတ်ကို အထင်ကြီးတာတော့ ရှေးတုန်းကတည်းက ရှိတယ်နော်)၊ တန်ခိုးကြီးတဲ့ နတ်တွေကတော့ ဒီအဖြေပေးနိုင်လောက်တယ်ဆိုပြီး နတ်တွေဆီ သွားအဖြေရှာတယ်။ ဒီမေးခွန်း မေးလိုက်တိုင်း သူတို့ မသိပါဘူး။ မသိပါဘူးပဲဖြေကြတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ စတုမဟာရာဇ်ကနေ တာဝတိံသာရောက်၊ တာဝတိံသာကနေ အဆင့်ဆင့် တက်သွားတာ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်သာကုန်ရော အဖြေမရခဲ့ဘူး။

အဖြေမရတော့ ဒီရဟန်းက မလျော့သေးဘူး။ ဗြဟ္မာတွေက ဒီထက် တန်ခိုးကြီးတယ်။ ဗြဟ္မာပြည်တက်ပြီး အဖြေရှာဦးမယ်လို့ဆိုပြီး ဗြဟ္မာပြည်တက်ပြီး အဖြေရှာပြန်တယ်။ အဖြေရှာတဲ့အခါမှာ (ဗြဟ္မာတွေမှာ

သာမန် ဗြဟ္မာနဲ့ မဟာဗြဟ္မာ ဆိုတာရှိတယ်) အဲဒီ သာမန်ဗြဟ္မာတွေဆီ မေးလိုက်တဲ့အခါကျတော့ သာမန် ဗြဟ္မာတွေက အဖြေမပေးနိုင်ဘူး၊ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာတို့၊ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ တို့လို့ဆိုတဲ့ အဲဒီဗြဟ္မာတွေက အဖြေ မပေးနိုင်ဘူး။ မပေးနိုင်တော့သူတို့ကဘယ်ကိုညွှန်းတုန်း ဆိုတော့ မဟာဗြဟ္မာကြီးကို မေးရင်တော့ သိကောင်း သိမယ်တဲ့။

အဲဒီ မဟာဗြဟ္မာကြီးဆိုတာ ဒီကနေ့ခေတ်က God ဆိုပြီး ကိုးကွယ်နေကြတာကြီးပဲ။ အမှန်ကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းစာမှာ အဲဒီဗြဟ္မာကြီးက သူ့ကိုယ်သူ လည်း Creator လို့ ယူဆတယ်။ လူတွေကလည်း သူ့ကို Creator အဖြစ် ဖန်ဆင်းရှင်အဖြစ် ယုံကြည်နေကြ တယ်။ ဒီကနေ့ခေတ်မှာ ကမ္ဘာ့လူသားတွေရဲ့ ၅-ပုံ ၄- ပုံ လောက်က God ကိုယုံကြည်နေကြတာ၊ ဖန်ဆင်းရှင် ကို လက်ခံနေကြတယ်။

2A

အေး-အဲဒီဗြဟ္မာကြီးဘယ်နေတုန်းဆိုတာ ကျန်တဲ့ ဗြဟ္မာတွေက မသိဘူးတဲ့။ ဒါဖြင့် ဘယ်မှာနေတယ် ဆိုတာ မသိဘူးဆိုရင် ဒီဗြဟ္မာကြီးနှင့်တွေ့ဖို့ ဘယ်လို လုပ်ရမလဲဆိုတော့ ဗြဟ္မာကြီးလာရင် အရောင်အလင်း တွေက အရင်ပေါ်လာတယ်၊ သူ့ဘယ်နေတယ် ဆိုတာ တော့ မသိဘူးတဲ့၊ အရောင်အလင်းတွေ ပေါ်လာလိမ့် မယ်၊ ပေါ်လာလို့ရှိရင်တော့ ဗြဟ္မာမင်းကြီး ရောက်လာ တတ်တယ်။

အဲဒီရဟန်းက အလင်းရောင်လေး ပေါ်တဲ့အချိန် စောင့်လိုက်တယ်။ မကြာခင် အလင်းရောင် ပေါ်လာ တယ်၊ ပေါ်လာပြီးတာနဲ့ ဗြဟ္မာကြီးလည်း သူတို့ရှေ့ ဘွားကနဲပေါ်လာတယ်။ ပေါ်တဲ့အခါ အဲဒီရဟန်းက သူ့မေးခွန်းကိုမေးတယ်။ “မဟာဘုတ် ၄-ပါး ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး ဘယ်မှာ အပြီးသတ်ချုပ်တုန်း”

ဗြဟ္မာကြီးက ဒီမေးခွန်းရဲ့အဖြေ သူမသိဘူး၊ မသိတာကို မသိဘူးလို့ သူပြောရမှာရှက်တယ်။ လူတွေသာ ရှက်တာ မဟုတ်ဘူး၊ ဗြဟ္မာလည်းရှက်တယ်လို့ ပြောရမယ်။ ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုတော့ ပတ်ဝန်းကျင်က သူ့ကို အထင်သေးသွားမှာစိုးသည့်အတွက်ကြောင့် မသိဘူးလို့ မပြောချင်ဘူး။ မပြောချင်တော့ သူက ဘာတွေပြောတုန်းဆိုတော့ “ကျွန်ုပ်ဟာ ကမ္ဘာကြီးကို ဖန်ဆင်းတဲ့ မဟာဗြဟ္မာဖြစ်ပါတယ်” ဆိုတာကိုပဲ ထပ်တလဲလဲ ပြောနေတယ်။

ရဟန်းကလည်း မရဘူး ဇွတ်မေးတယ်၊ “သင့်ကို မဟာဗြဟ္မာလား၊ ကမ္ဘာကြီးကို ဖန်ဆင်းတဲ့ ဖန်ဆင်းရှင်လားလို့ ငါမေးတာ မဟုတ်ဘူး၊ မေးတာက ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး မဟာဘုတ် ၄-ပါး ဘယ်မှာချုပ်တုန်း ငါသိချင်တာ” အဲဒီလို အတင်းအကြပ်မေးတဲ့အခါ ဗြဟ္မာကြီးက

သူမသိဘူးလို့လည်း ပြောချင်တယ်၊ သူ့ပရိသတ်ရှေ့မှာ  
လည်း သူ့အဖြေမပေးချင်ဘူး။

အဲဒါနဲ့ အဲဒီရဟန်းကိုလက်ဆွဲပြီးတော့ တစ်နေရာ  
ခေါ်သွားတယ်တဲ့။ ခေါ်သွားပြီးတဲ့အခါ သူက တိုးတိုး  
ပြောတယ်၊ “ဒီအဖြေ သူလည်းမသိဘူး” တဲ့၊ “ဒါ  
ကိုယ်တော်အမှားပဲ” တဲ့၊ “ဒီမေးခွန်းရဲ့ အဖြေကို  
ဖြေနိုင်တာက ကိုယ်တော်တို့ ဘုရားပဲရှိတယ်၊ အဲဒီကို  
ပြန်မေးပါ” လို့ဆိုပြီး လူ့ပြည်ပြန်လွှဲချလိုက်တယ်။ အဲဒီ  
မေးခွန်းဟာလည်းပဲ မြတ်စွာဘုရားကလွဲရင် မည်သူမျှ  
အဖြေမပေးနိုင်တဲ့ မေးခွန်းတစ်ခုဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားဆီ ပြန်ရောက်သွားတဲ့အခါ သူ့  
မေးခွန်းရဲ့ မပြည့်စုံမှု၊ မှားယွင်းမှုကို မြတ်စွာဘုရားက  
ပြင်ဆင်ပေးတယ်။ ပြီးတဲ့အခါကျမှ အဖြေပေးလိုက်  
တယ်တဲ့။ အဲဒီ သုတ္တန်ဟာ ဒီဃနိကာယ်မှာ ပါတယ်  
ပေါ့။

အဲဒီလိုပဲ လောကကြီးမှာ လူတွေပဲဖြစ်ဖြစ်၊ နတ်  
တွေပဲဖြစ်ဖြစ် ဘဝအရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကြံတွေးတဲ့  
အခါ ကိုယ်သိချင်တဲ့ မေးခွန်းတွေ ရင်ထဲမှာ ပေါ်လာ  
တတ်တယ်။ သူတော်စင် ပရိသတ်တို့ရင်ထဲမှာလည်း  
မေးခွန်းတွေရှိနေမှာပါ။ ဘာသာရေးဖြစ်ဖြစ်၊ လူမှုရေး  
ဖြစ်ဖြစ် သိချင်တဲ့မေးခွန်းတွေ ရှိနေမှာပါ။

အခု ၁၂-နှစ်ကြာသည်ထိအောင် အဖြေကို ရှာခဲ့  
ရတဲ့ မေးခွန်းဆိုတာ ဘာတွေလဲ? ဘယ်သူတွေက  
၁၂-နှစ်ကြာအောင် ရှာခဲ့တာလဲ? ဆိုတော့  
စတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာမှာနေကြတဲ့ နတ်တွေ၊  
လူ့ဘုံလူ့လောကနှင့် ဆက်ပြီးနေတဲ့ နတ်တွေပဲ။

မေးခွန်းတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ထိုမေးခွန်းရဲ့ အဖြေ  
ကို ရှာကြတယ်။ ဖြေနိုင်မယ့်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိမယ်ထင်တဲ့နေရာ၊  
ဖြေနိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ထင်တဲ့သူတွေကို မေးခွန်းတွေ  
မေးတယ်။ ကျေနပ်လောက်တဲ့အဖြေ မရဘူး။

နောက်ဆုံး ဒီမေးခွန်းက ဘယ်ထိရောက်သွားတုန်း ဆိုတော့ အောက်ခြေနတ်တွေ သာမန်နတ်တွေက မေးလိုက်တာ နောက်ဆုံး သိကြားမင်းကြီးထိအောင် ဒီမေးခွန်း ရောက်သွားတယ်။

သိကြားဆိုတော့ အခြားနတ်တွေထက် သူက ဉာဏ်ရည် ဉာဏ်သွေး သာတာကိုး။ သိကြားမင်းက သိတယ်။ “ဒီမေးခွန်းက သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဖြေနိုင်တဲ့ မေးခွန်းမျိုးမဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဘုရားဆီ သွားမေးမှဖြစ်မယ်” နတ်ပရိသတ်တွေ အားလုံးကိုခေါ်ပြီး မြတ်စွာဘုရားဆီ သွားပြီး မေးတာတဲ့။

သူတို့ ဒီမေးခွန်းရဲ့အဖြေကို ရှာနေတာ ဘယ် လောက် ကြာတုန်းဆို ၁၂-နှစ်ကြာတယ်နော်။ အဲဒီ ၁၂-နှစ်ကြာတဲ့ မေးခွန်းဟာ အကယ်၍များ ဘုရား မပွင့်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် ဒီမေးခွန်းကြီးဟာ မေးခွန်းအနေနဲ့ပဲ ရပ်နေမှာပဲ။ အဖြေမှန်ထွက်လာမှာမဟုတ်ဘူး။ မြတ်စွာ

ဘုရားဆီရောက်တဲ့အခါကျတော့မှ အဖြေမှန်ထွက်လာ တယ်။

ဒီကနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့ရဲ့ကြားမှာ အဖြေအနေနှင့် လူတိုင်းတော်တော်များများ ဒီမေးခွန်း ရဲ့အဖြေတွေကို သိနေကြတယ်။ သို့သော် ရင်ထဲမှာ မေးခွန်းရှိချင်ရှိမယ်။

မေးခွန်း - ၁

နံပါတ်(၁) မေးခွန်းက ဘာတုန်းလို့ဆိုရင် “လက်ဆောင်ပေးတဲ့ အထဲမှာ အကောင်းဆုံး လက်ဆောင်ဆိုတာ ဘာဖြစ်မလဲ?” ဟောဒီမေးခွန်းပဲ။

လူတွေ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ဆက်ဆံကြပြီဆိုရင် ပေးကြ ကမ်းကြတယ်ဆိုတာ ရှိတယ်မဟုတ်လား။ ဒီကနေ့ခေတ်မှာ အပေးအကမ်းတွေ ပိုတောင်များလာ သေးတယ်နော်၊ ပေးရ ကမ်းရတယ် ဆိုတာတွေက

အများကြီးဖြစ်လာတဲ့အခါ ပေးရတဲ့အထဲမှာ ဘာ ပေးတာ ပိုကောင်းလဲ၊ ဘယ်ဟာက အကောင်းဆုံးလဲ ဆိုတဲ့ မေးခွန်းပဲ။ အဲဒီမှာ လူတွေသာမက နတ်တွေ လည်းပဲ ပေးလို့သာ သူတို့ဒီအတွေးပေါ်တာပေါ့။ နတ်တွေလည်း တစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး လက်ဆောင်ပေးတာ မျိုး ရှိမှာပေါ့။

ပေးတာကမ်းတာကို ပါဠိစာပေမှာ “ဒါန” လို့ ပြောကြတယ်။ ဒါနဆိုတဲ့ စကားလုံးလေး တွေ့လို့ရှိရင် ၂-မျိုး မှတ်ထားဖို့လိုတယ်။

**ဒါနနှစ်မျိုး**

ဒါနဆိုတာ လှူစရာ ပစ္စည်းကိုလည်း ဒါန လို့ ခေါ်တယ်။ ဒါက နံပါတ်တစ်။ နောက်တစ်ခုက အဲဒီ လှူစရာပစ္စည်းတွေကို လှူစေတတ်တဲ့ စေတနာကို လည်း ဒါန လို့ခေါ်တယ်။ ဟော - ဒါန ဆိုတဲ့

စကားလုံးလေးမှာ ဒီလို အဓိပ္ပာယ်နှစ်မျိုးရှိတယ်ဆိုတာ ကိုလည်း မှတ်ထားပါ။

“ဒါနံ ဒတ္တာ - ဒါနကို လှူ၍” ဆိုတဲ့နေရာမှာ စေတနာကို လှူတာမဟုတ်ဘူး၊ လှူစရာပစ္စည်းကို လှူတာ၊ ဒါနံ ဒတ္တာ ဆိုတဲ့စကားမှာ ဒါနံ-အလှူဒါနကို၊ ဒတ္တာ-ပေးလှူသောကြောင့်၊ အဲဒီစကားရပ်မှာ လှူစရာ ကို လှူသောကြောင့်လို့ ဒါနဝတ္ထုကို လှူသောကြောင့်လို့ ဆိုလိုတာ။ ဒါနဆိုတာ လှူစရာ ပစ္စည်းဝတ္ထုကို လှူသော ကြောင့်လို့ ဒီလိုအဓိပ္ပာယ်ယူရမယ်။

“ဒါနတော ဘောဂဝါ - ဒါနကြောင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာ ကြွယ်ဝတယ်”ဆိုတာကျတော့ အဲဒီဒါနက စေတနာကို ပြောတာ၊ ကံတရားကိုပြောတာ၊ လှူလိုက်တဲ့ လှူစေ တတ်တဲ့ စေတနာစွမ်းအား ကံတရားသည် ဖြစ်လေရာ ဘဝမှာ ချမ်းသာကြွယ်ဝခြင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာပေါများခြင်း ဆိုတဲ့ အကျိုးကိုပေးတယ်။

ဒါ့ကြောင့်မို့ ဒါနလို ဆိုတဲ့နေရာမှာ စကားလုံး ဆက်သွယ်မှုကို ကြည့်ပြီးတော့ ဒီဒါနရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို မှတ်သားရမယ်ပေါ့။

ဒါနဆိုတာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး လက်ဆောင်အဖြစ် ပေးကြတယ်၊ ကမ်းကြတယ်။ ကိုယ့်ရှိတဲ့ ပစ္စည်းကို အများအတွက် စွန့်ကြတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ့်ပစ္စည်း ကိုယ့်ရှိတာကိုပေးတယ် ဆိုတဲ့နေရာမှာ ပေးတာ ကမ်းတာတွေ မြောက်များစွာ အမျိုးမျိုးရှိတယ်ပေါ့။ ငွေကြေးပေးတာ ရှိတယ်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာပေးတာ ရှိတယ်၊ မြေပေးတာ ရှိတယ်၊ တိုက်အိမ်ပေးတာ ရှိတယ်၊ ပေးစရာတွေ အများကြီးပေါ့။ ဘုန်းကြီးတွေကျတော့ လှူတယ်ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို သုံးတယ်ပေါ့။ သင်္ကန်း လှူတယ်၊ ကျောင်းလှူတယ်ပေါ့။ လှူတာက ပေးတာ တွေချည်းပဲ။ အဲဒီ ပစ္စည်းဝတ္ထုတွေပေးတဲ့ အပေး လောကမှာ ရှိနေတယ်။

နောက်တစ်ခု ဘာတုန်း၊ ခုခေတ် သုံးကြတယ်  
မဟုတ်လား။ ပညာဒါနတဲ့၊ အသိပညာကို ပေးကြ  
တယ်။ မသိသေးတဲ့လူကို သိအောင် ပြောပြတယ်၊  
အသိဉာဏ်ဖွံ့ဖြိုးအောင်ဆောင်ရွက်ပေးတယ်၊ ဒါလည်း  
ပေးတာပဲ။

ပညာပေးတယ်၊ အသိဉာဏ်ပေးတယ်၊ ကျန်းမာ  
ရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးတယ် စသည်ဖြင့် ပေးမှုတွေ  
များစွာရှိတဲ့ အထဲမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာပေးတာနဲ့ အသိပညာ  
ပေးတာ ဘယ်ဟာက ကောင်းသလဲ? ဆိုတဲ့ မေးခွန်းပဲ။  
ပေးတာတွေ မြောက်များစွာ ရှိတဲ့အထဲမှာ အတူတူ  
ပဲလား၊ ပစ္စည်းဥစ္စာပေးတာနဲ့ ပညာပေးတာ ဒီနှစ်ခုဟာ  
အတူတူပဲလား စဉ်းစားလာတော့ ဘယ်ဟာ ပိုကောင်း  
လဲ? ဒါ လူ့လောကမှာ စဉ်းစားထိုက်တဲ့ဟာတစ်ခုပဲ။  
သာမန်နေလို့ရှိရင်တော့ မစဉ်းစားမိဘူးပေါ့။ ကျကျ  
နန အလေးအနက်ထားလို့ရှိရင် ဘာပေးတာဟာ

ပိုကောင်းသလဲ၊ ပညာပေးတာဟာ ပိုကောင်းတယ် ဆိုတော့ ဘာဖြစ်လို့ ကောင်းသလဲ? ဆိုတဲ့ နောက် မေးခွန်းတစ်ခု ထပ်တက်လာတယ်။ ကောင်းပုံ ကောင်း နည်းကျတော့ မတူပြန်ဘူးနော်၊ အဲဒီတော့ ကောင်း တယ်ဆိုတာ ဘယ်ဘက်က ကြည့်တာလဲ? ရတဲ့လူ ဘက်က ကြည့်တာလား၊ ပေးတဲ့လူဘက်က ကြည့်တာ လား၊ နှစ်မျိုးကြည့်ရမယ်။

ခု ဒါနကောင်းမှုပြုနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေကြည့်လေ- လျှာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က ကြည့်တာလား၊ သို့မဟုတ် ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဘက်က ကြည့်တာလား၊ ကောင်းတယ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာနဲ့ တိုင်းတာမှာလဲလို့ ဒီလိုပြောတယ်။

အဲဒီတော့ သဘောတရားတစ်ခု စဉ်းစားကြည့်- ပေးတယ်ဆိုတာ ပေးတဲ့လူ အတွက်လား၊ ယူတဲ့လူ အတွက်လား? သေချာစဉ်းစားကြည့်လိုက်နော်၊ ပစ္စည်း တစ်ခု ပေးလိုက်တယ်ဆိုရင် ဘယ်သူ့မှာ တိုက်ရိုက်

အကျိုးရှိသွားသလဲ၊ ပေးတဲ့သူက ပါသွားပြီလေ၊ ယူတဲ့  
လူက ရတာပေါ့မဟုတ်ဘူးလား။ ပေးတဲ့လူက ကုန်သွား  
တာပဲလေ၊ ယူတဲ့လူက ရတာလေ။ အဲဒီတော့ ယူတဲ့လူ  
အတွက် အကျိုးလား၊ ပေးတဲ့လူတွေအတွက် အကျိုး  
လား (ပေးတဲ့လူအတွက် အကျိုးပါဘုရား)၊ အေး- ဒါန  
ဆိုတာ ပေးတဲ့သူအတွက် မဟုတ်ဘူး၊ ယူတဲ့လူအတွက်  
နော်၊ ဥပမာမယ် ပစ္စည်းဥစ္စာတစ်ခု ပေးလိုက်ပြီဆိုရင်  
ဒီလူက သူ့ဆီက လျော့သွားပြီး ဟိုလူက ရလိုက်တာ၊  
ဒါ လက်တွေ့ကို ပြောပြတာပါ။

အဲဒီတော့ ဒါနဆိုတာ ယူမယ့်ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်  
အကျိုးပြုတဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခုပဲ၊ အကျိုးပြုတဲ့ လုပ်ရပ်  
တစ်ခုပဲ။ လှူတယ် ဆိုကတည်းက တစ်ဖက်သားရဲ့  
လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ပေးတာ မဟုတ်လား။ စားစရာ  
မရှိတဲ့သူကို စားစရာ ပေးလိုက်တယ်။ ယူတဲ့သူက

ရမသွားဘူးလား၊ နေစရာမရှိလို့နေစရာပေးလိုက်တယ်၊  
ယူတဲ့သူ ရသွားတယ်။

အသိပညာမရှိလို့ အသိပညာ ပေးလိုက်တယ်၊  
ယူတဲ့သူ ရသွားတာပဲ။ အဲဒီတော့ ကိုယ်ပေးလိုက်တာ၊  
ကိုယ့်ရဲ့ပေးခြင်းဟာ ပေးသူကို အကျိုးပြုသလား၊  
ယူသူကို အကျိုးပြုသလားဆိုရင် ယူသူကို အကျိုးပြု  
တာနော်။

အေး- တစ်ချို့ကတော့ ပြောမှာပေါ့၊ လှူတာ  
ကုသိုလ်ရတယ်။ ကုသိုလ်ဆိုတာ အသာထားလိုက်ပါ၊  
ကိုယ့်ဆီက အရင်ကုန်သွားတာတော့ သေချာတယ်။  
တကယ်လက်တွေ့ ခံစားရတာကတော့ ကြည့်- လှူတဲ့  
သူလား၊ ယူတဲ့သူလား၊ ရတဲ့သူက တကယ်ရသွား  
တာလေ။ ဒါကြောင့်မို့ ဒါနကောင်းမှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး  
ဘယ်စံနဲ့ ဆုံးဖြတ်မလဲတဲ့။ ပညာပေးတာနဲ့ ပစ္စည်းဝတ္ထု  
ပေးတာ ဘယ်ဟာပိုကောင်းလဲဆိုတာကို အဲဒီစံနှစ်ခုနဲ့

ဆုံးဖြတ်မယ်၊ ကဲ- အဲဒီမေးခွန်းလေးကို နတ်တွေက မေးလိုက်ကြတာ။

အချင်းချင်းမေးလို့ အဖြေမထွက်ဘူး၊ စတုမဟာ ရာဇ် နတ်မင်းကြီးတွေဆီ သွားမေးလည်း အဖြေမထွက် ဘူး၊ သိကြားမင်း သွားမေးတော့လည်း အဖြေမထွက် ဘူး။ အားလုံးစုပြီးတော့ ဘုရားဆီ သွားလျှောက်တဲ့အခါ ကျတော့ ဘုရားက အဖြေပေးလိုက်တယ်။ ဒီစကားလုံး လေးကိုအားလုံးသိတယ်၊ မြန်မာပြည်က ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တွေတင် မကဘူး၊ နိုင်ငံခြားက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ လည်း သိနေကြတယ်။

“သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ” တဲ့။ ဘုရားက အဖြေ ပေးလိုက်တဲ့စကားလေး။ သဗ္ဗဒါနံ-အားလုံးသော ပေးမှု တွေကို၊ ဓမ္မဒါနံ-ဓမ္မကိုပေးခြင်းက၊ ဇိနာတိ-အနိုင် ရတယ်လို့ ပြောတာ။

ဘာပဲပေးပေး၊ ပေးတာတွေအားလုံးကို ဘယ်ဟာက အနိုင်ရတုန်း၊ ဘယ်ဟာက အုပ်စိုးထားနိုင်တုန်းဆိုရင် ဓမ္မကိုပေးခြင်းက အုပ်စိုးထားနိုင်တယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဓမ္မလို့ဆိုတဲ့အထဲမယ် ခုနက ပညာပေးတာလည်း ပါတယ်ပေါ့။ ဒီနေရာမှာ “ဓမ္မဒါန” လို့ ခေါ်တယ်။ အားလုံးနားလည်နေကြတာတော့ တရားအလှူပေါ့နော်။

အလှူဒါနဆိုတာ နှစ်မျိုးရှိတယ်ဆိုတာ နဲနဲခွဲပြီး တော့ကြည့်၊ နံပါတ်တစ်က အာမိသဒါန - အဆောက်အဦးပဲ လှူလှူ၊ စားစရာပဲလှူလှူ၊ ဝတ်စရာပဲလှူလှူ၊ ဆေးပဲလှူလှူ၊ ပစ္စည်းဝတ္ထု လှူတာတွေအားလုံးကို “အာမိသဒါန” လို့ ခေါ်တယ်နော်။ အဲဒါက တစ်ခု။

အဲဒီလိုအကောင်အထည်မရှိဘဲနဲ့ လူတစ်ယောက်ကို အသိဉာဏ်ပေးတယ်၊ ဓမ္မအသိပေးတယ်၊ လောကအသိပေးတယ်။ အဲဒီလို အသိဉာဏ်နဲ့ ပတ်သက်တာ

တွေကို ဖြန့်ဝေပေးတယ် ဆိုတာကျတော့ ဓမ္မဒါန၊  
“ဓမ္မဒါန” ဆိုတာက အကောင်အထည်ကြီးရှိတာ  
မဟုတ်ဘူးနော်၊ အသိကိုပေးတာ၊ ဟိုတစ်ဖက်သားက  
ပစ္စည်းဝတ္ထု ရသွားတာမဟုတ်ဘူး၊ အသိဉာဏ်ပဲ ရသွား  
တာ။

အဲဒီနှစ်ခုကို နှိုင်းယှဉ်လိုက်မယ် ဆိုလို့ရှိရင်တဲ့ -  
သဗ္ဗဒါနံ ပေးတာတွေအားလုံးကို (ဘာပဲပေးပေး၊ ပစ္စည်း  
ဝတ္ထုတွေ ပေးတာတွေ၊ ပေးတာတွေအားလုံးကို) ဘယ်  
ဟာက အနိုင်ရထားတုန်း၊ ဘယ်အရာက အုပ်စီးထား  
တုန်းလို့ဆိုရင် ဓမ္မဒါနလို့ ခေါ်တဲ့ ဓမ္မအလှူက အနိုင်  
ရပါတယ်၊ ပညာအလှူက အနိုင်ရပါတယ်လို့ ပြော  
တယ်။

နတ်တွေကတော့ မြတ်စွာဘုရား ဒီလောက်  
ဖြေလိုက်တာနဲ့ သူတို့ကျေနပ်သွားတယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့  
တစ်တွေက မကျေနပ်သင့်သေးဘူး။ ဘာဖြစ်လို့ ဓမ္မဒါန

က ဒါနအားလုံးကို အုပ်စိုးထားနိုင်သလဲ၊ ဓမ္မဒါနက ဘာကြောင့်အမြတ်ဆုံးလဲဆိုတာ ဆက်ပြီး စဉ်းစားရမယ်၊ ဆက်မစဉ်းစားလို့ရှိရင် မသိနိုင်သေးဘူးနော်။

**ဓမ္မဒါန အမြတ်ဆုံးဖြစ်ခြင်း**

အဲဒါကို ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာမှာ အဋ္ဌကထာ ဆရာက ရှင်းထားတာ အချက်နှစ်ချက်ပေးထားတယ်။ အချက်နှစ်ချက်က ဘာလဲလို့ဆိုရင် “လောကမှာ” တဲ့- “လှူမှုတန်းမှု လုပ်နေကြတာတွေဟာ ဓမ္မဒါန ဆိုတဲ့ အသိဉာဏ်ပေးလို့ အသိဉာဏ် ရှိထားတဲ့အပေါ်မှာ အခြေခံပြီးတော့ လှူကြတာ” တဲ့။

ဆိုလိုတာက တရားဓမ္မ နာယူကြရလို့ လူတွေဟာ ဒါန လုပ်နေကြတာ။ တရားမှ မနာယူရရင် ဒါနမလုပ်ဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ဓမ္မဒါနက ပိုပြီးတော့ အရင်းခံကျတာပေါ့၊ ဒါတစ်ခု မှတ်ထားပေါ့နော်။ ဒါ အဋ္ဌကထာ

ဆရာကြီးက ဖြေတာ၊ ပစ္စည်းဝတ္ထုတွေ ဘယ်လောက်ပဲ လှူလှူတဲ့၊ အခုလို တရားပွဲကြီးတွေ ကျင်းပပြီးတော့ အသိဉာဏ်ကို ပေးလှူလိုက်တာက၊ ဓမ္မအသိကို ပေးလှူ လိုက်တာက ပိုပြီးကောင်းတယ်တဲ့။ ဘာဖြစ်လို့ ကောင်း တာတုန်းဆိုတော့ လူတွေဟာ တရားနာရမှ သဒ္ဓါ တရားတွေ ဖြစ်လာပြီး ဒါနကောင်းမှု၊ သီလကောင်းမှု၊ ဘာဝနာကောင်းမှု ဆိုတာတွေ လုပ်တာတဲ့။ အဲဒီတော့ ဒီဓမ္မဒါနဆိုတဲ့ ဓမ္မအသိဉာဏ်ကို ပေးလှူတာဟာ ဒါန အားလုံးကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သည့် အတွက်ကြောင့် အကောင်းဆုံးလို့ ပြောရတယ်။

ဒါ အဋ္ဌကထာဆရာကြီးက ရှင်းတဲ့တစ်ချက်နော်။ ဒါဖြင့် သူ့ရှင်းတာက အခြေခံကျတဲ့အကြောင်းကို ရည်ရွယ်ပြောတဲ့ စကားတစ်ခုပဲနော်။ အခြေခံကျတယ် ဆိုတဲ့ အကြောင်းတစ်ခုပြောတာ။

နောက်အကြောင်းတစ်ခု ပေးလိုက်တာ ရှိသေး  
 တယ်။ ဘာတုန်းဆိုတော့ အသိပညာဓမ္မဒါနလို့ခေါ်တဲ့  
 တရားနာရလို့၊ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကမှ တရားကို  
 ရှင်းပြခြင်း (ရှင်းပြတယ်ဆိုတာ ဓမ္မကို ပေးတာပဲနော်)၊  
 အသိပညာပေးခြင်း မရှိဘူးဆိုရင် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ  
 ကလွဲရင် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မှ တရားထူးတရားမြတ် မရနိုင်  
 ဘူးတဲ့။

ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်တောင် ရှင်အဿဇိ  
 ရဲ့ ဖြန့်ဝေမှု ဓမ္မဒါနကို လက်ခံရရှိမှ သောတာပန်  
 ဖြစ်တာ။ ကြည့်လေ ရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့အလောင်း  
 ဥပတိဿ ပရဗိုဇ်ကြီး အမတ ဆိုတဲ့ သေခြင်းကင်းရာ  
 တရားကို လိုက်ရှာတယ်။ ရှာတဲ့အခါမှာ ထိုခေတ်က  
 ခေတ်စားနေတဲ့ နာမည်ကြီးတဲ့ သဗ္ဗယဆိုတဲ့ ပရဗိုဇ်ကြီး  
 ထံမှာ တပည့်ခံပြီး ပရဗိုဇ်လုပ်နေတယ်။ သူ့ဆီက  
 ပညာတွေ သင်လိုက်တယ်။ အဲဒီ သင်ယူလိုက်တဲ့

သူ့ဆီကပညာတွေက သူလိုချင်တဲ့အကျိုးကို ပေးနိုင်စွမ်း မရှိဘူး။ ပေးနိုင်စွမ်းမရှိလို့ တရားဓမ္မကို လှည့်လည်ပြီး ရှာရင်း စောင့်စားနေတာ အကြာကြီးပဲ။ နောက်ဆုံး ကျတော့ မြတ်စွာဘုရားပွင့်လို့ ပဉ္စဝဂ္ဂီ ငါးဦးကို တရား ဓမ္မဟော၊ တရားဟောပြီး သာသနာပြုတွေ စေလွှတ် လိုက်တဲ့နောက်မှာ ပဉ္စဝဂ္ဂီတွေထဲမှာ အငယ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ ရှင်အဿဇိက တစ်ပတ်ပြန်ကျော့ပြီးတော့ ရာဇဂြိုဟ်ကို ရောက်လာတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ ရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်း ဥပတိဿ ပရဗိုဇိက သွားတွေ့တယ်။ မြင်လိုက်တာနဲ့ပဲ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အနေအထားကို စိတ်ထဲမှာ ကျေနပ်သွား တယ်။ ရင်ထဲမှာ တရားရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ မျက်နှာ အနေ အထား၊ ကိုယ်ဣန္ဒြေအမူအရာနဲ့ တရားမရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ မျက်နှာအနေအထား၊ ကိုယ်ဣန္ဒြေအမူအရာက လုံးဝ မတူဘူး၊ ခြားနားတယ်။ အကဲခတ်တတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က

သိတယ်။ ရင်ထဲမှာ အေးချမ်းနေလို့ရှိရင် မျက်နှာ  
 မှာလည်း လာပြီး အရိပ်ထိုးနေတယ်၊ အေးချမ်းတယ်။  
 ရင်ထဲမှာ ပူနေလို့ရှိရင်လည်း မျက်နှာမှာ လာပြတယ်။  
 အေးချမ်းမှုရှိမရှိ၊ တရားထူးတရားမြတ် ရှိမရှိ ဆိုတာ  
 သူ့ရဲ့အမူအရာ ကြည့်တာနဲ့ အကဲခတ်လို့ရတယ်။

ရှင်အဿဇိကို မြင်လိုက်တာနဲ့ သူ့ဆရာကြီးထက်  
 အဆပေါင်းများစွာသာတယ်၊ မျက်နှာအနေအထား  
 ကြည့်လိုက်တာနဲ့ တရားထူးတရားမြတ် ရှိရမယ်လို့  
 စိတ်ထဲမှာ ဆုံးဖြတ်ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ  
 ရှင်အဿဇိနောက် လိုက်ပြီးတော့ မေးတယ်။

“ဘယ်သူ့ကို ဦးတည်ပြီး သင်္ကန်းဝတ်တာလဲ၊ သင့်  
 ဆရာ ဘယ်သူလဲ၊ သင့်ဆရာက ဘာတွေဟောလဲ”  
 ပေါ့၊ သူသိချင်တာကတော့ “ဘာတွေဟောလဲ၊ သင့်  
 ဆရာရဲ့အယူဝါဒက ဘာတွေလဲ” ဒါ သိချင်တာ၊ ဓမ္မကို  
 ရှယ်ယာလုပ်ခိုင်းတာပေါ့။ ရှင်အဿဇိက သူ ရဟန္တာ

ဖြစ်နေပေမယ့်လို့ ထိုအချိန်မှာ ဓမ္မစကြာတို့၊ အနတ္တ  
လက္ခဏသုတ်တို့လောက်ပဲ မြတ်စွာဘုရား ဟောသေး  
တာနော်။ သုတ္တန်တွေ မြောက်များစွာ မထွက်သေး  
ဘူး။ ဒါနဲ့ သူ့ရှယ်ယာလုပ်တာ ဘာလုပ်လဲ၊ သစ္စာ  
လေးပါးပဲ။ ဓမ္မစကြာမှာ အဓိကဟောတာက သစ္စာ  
လေးပါးပဲမို့လား။ အဲဒီ သစ္စာလေးပါးကို အကျဉ်းချုံးပြီး  
ပြောလိုက်တာ။ ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ၊ တေသံ  
ဟေတုံ တထာဂတော အာဟ။

ဒီဂါထာလေးက မြန်မာနိုင်ငံမှာ အခုခေတ် ပြည်  
လို့ခေါ်ပြီး ရှေးတုန်းက သရေခေတ္တရာရှိ ရှေးဟောင်း  
ဌာနတစ်ခု မှော်စာတို့ ခင်ဘကုန်းတို့မှာ တူးဖော်ရရှိတဲ့  
ပုရပိုက်မှာ ဒီဂါထာလေး ရေးထားတာ တွေ့ရတယ်။  
မြန်မာပြည် ဒီဂါထာလေး ရောက်လာတဲ့သဘော  
ရှိတယ်ပေါ့။

ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ။ တေသံ ဟေတု  
 တထာဂတော အာဟ။ တေသဉ္စယောနိရောဓော၊  
 ဝေဝါဒီ မဟာသမထော။ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ သစ္စာ  
 တရားကို ဂါထာလေးတစ်ပုဒ်နဲ့ အကျဉ်းချုပ် ပြောလိုက်  
 တာ။

ဆိုလိုတာက “အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုး  
 တရားတွေရဲ့ အကြောင်းကိုလည်း ဟောတယ်၊ အဲဒီ  
 အကြောင်းတရားတွေ ချုပ်ငြိမ်းသွားလို့ အကျိုးတရား  
 တွေ ချုပ်ငြိမ်းသွားတာကိုလည်း ဟောတယ်” လို့။  
 ဪ- အကြောင်းရှိနေလို့ အကျိုးရှိနေတယ်၊  
 အကြောင်းချုပ်ရင် အကျိုးချုပ်မယ်ဆိုတဲ့ ဒီ philoso-  
 phy ကို ပြောလိုက်တာပဲနော်။ အဲဒါသိဖို့ အင်မတန်  
 ခက်တာ၊ အဲဒါပြောလိုက်တာ ဒါ ရှယ်ယာ လုပ်လိုက်  
 တာပဲ၊ သူသိတဲ့ဓမ္မကို ပေးလိုက်တာ၊ အဲဒါ ဓမ္မဒါနလို့  
 ခေါ်တယ်။

အဲဒီဓမ္မဒါနကို လက်ခံရရှိလိုက်တဲ့အခါကျတော့မှ ရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ် အလောင်းဖြစ်တဲ့ ဥပတိဿဟာ အသိဉာဏ် ပွင့်သွားတယ်။ အသိဉာဏ် ပွင့်သွားပြီး သံသယ ကင်းသွားတယ်၊ အမြင်မှားတွေ ပျောက်သွားတယ်၊ အမြင်မှန်ရသွားတယ်။ “သောတာပန် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အမြင်မှန်ရတာနဲ့ သံသယကင်းတာ” ဒီနှစ်ခုကိုပြောတာ။ အမြင်မှန်သွားပြီ၊ သံသယ ကင်း သွားပြီ။ သောတာပန် မဖြစ်သေးရင် အမြင်မမှန် သေးဘူး၊ သံသယ မကင်းသေးဘူး၊ ဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်လို့ သောတာပန်ဖြစ်မှ အမြင်မှန်ပြီးတော့ သံသယ ကင်းတာ။

ကြည့် - ရှင်အဿဇိက ဖြန့်ဝေလိုက်တဲ့ ဒီဓမ္မဒါန ကို ရရှိပြီး ရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်သည် ထူးခြားတဲ့ အသိဉာဏ်ကိုရတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ အဂ္ဂသာဝက

ဉာဏ်တွေပါရပြီး သာသနာတော်မှာ အင်မတန်မှ တန်ဖိုးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်လာတာတဲ့။

ကဲ ဒါဖြင့် ရှင်သာရိပုတ္တရာ အသိဉာဏ်တွေ ရသွားအောင် ဓမ္မဒါနတွေ ပေးတာက ရှင်အဿဇိ။ အဲဒီ ဓမ္မဒါနကြောင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းသွားတာက ရှင်အဿဇိလား? ရှင်သာရိပုတ္တရာလား? (ရှင်သာရိပုတ္တရာ ပါ ဘုရား)။ ကဲ- လှူတဲ့လူထက် ယူတဲ့လူက အကျိုးပိုရတယ်ဆိုတာ မှတ်ထားနော်။

ဒါနဆိုတာ ပေးသူအတွက် မဟုတ်ဘူး။ ယူသူ အတွက်၊ ဟုတ်ကဲ့လား။ ဒါ မျက်မြင်အားဖြင့်လည်း ယူတဲ့သူက ရတာလေ၊ ပေးတဲ့သူက ပါသွားပြီလေ။ ကိုယ့်ဆီကဟာ သူများပေးလိုက်တာကိုး။ ယူတဲ့သူက ရတာ သေချာတာပေါ့။ ကုသိုလ်ရတာတွေ ဘာတွေ အသာထားနော်။

အေး-ဒါနဆိုတာ ပေးသူအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်း  
တာထက် ယူသူအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းတာကို  
စံထားပြီး မြတ်စွာဘုရားက အဖြေထုတ်တာ။

ဘာကြောင့် ဓမ္မဒါနက မြတ်သလဲလို့ မေးလိုက်လို့  
ရှိရင် ဥပမာမယ် - ရှင်အဿဇိက ရှင်သာရိပုတ္တရာကို  
သင်္ကန်းတစ်စုံ လှူလိုက်မယ်ဆိုရင် ဒီသင်္ကန်းက  
မဟောင်းခင်၊ မစုတ်ခင်လေးပဲ ဝတ်လို့ရမှာပေါ့၊ ဟုတ်ရဲ့  
လား။ ဆွမ်းလှူလိုက်မယ်ဆိုရင်လည်းပဲ တစ်ရက်စာပဲ  
ရမှာပေါ့။ ဆွမ်းရဲ့အကျိုးပြုမှုကလည်း ဒီလောက်ပဲ  
ရှိမယ်။ သင်္ကန်း အကျိုးပြုမှုကလည်း ဒီလောက်ပဲ  
ရှိတယ်။ အဆောက်အဦး လှူလိုက်မယ်ဆိုရင်လည်း  
အဆောက်အဦးရဲ့ အကျိုးပြုမှုက ဒီလောက်ပဲရှိမယ်။  
ဓမ္မဒါနကြောင့် ဓမ္မကို ရသွားတဲ့အခါ အကျိုးပြုတာ  
ကျတော့ သံသရာဝဋ်ကလည်း လွတ်သွားတယ်၊ အသိ  
ဉာဏ်တွေလည်း ရသွားတယ်၊ နိဗ္ဗာန်ထိအောင်လည်း

ရောက်သွားတယ်ဆိုတော့ ဘယ်က အကျိုးတွေများ  
တုန်း၊ (ဓမ္မကို လှူတာက များတယ်၊) ဒါ့ကြောင့်မို့  
သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဖိနာတိ လို့ ဒီလိုပြောတာနော်။

အဲဒီတော့ လှူသူနဲ့ယူသူ၊ ပေးသူနှင့်ရသူ အဲဒီ  
နှစ်မျိုးထဲက ရသူမှာ ပိုပြီးတော့ အကျိုးဖြစ်ထွန်းသည့်  
အတွက်ကြောင့် ဓမ္မဒါနက ပိုမြတ်တယ်လို့ ပြောတာ။  
နှိုင်းစာလို့ မရဘူးနော်။

ဆိုပါစို့ - ဘုန်းကြီးတစ်ပါးကို ကျောင်းကြီးဆောက်  
လှူလိုက်မယ်၊ ဒီဘုန်းကြီးကတော့ ကျောင်းပေါ်မှာ  
ချမ်းချမ်းသာသာ နေရမယ်၊ ကျောင်းရတာကို  
အကြောင်းပြုပြီး တိုက်ရိုက် နိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ် ရနိုင်ပါ  
မလား၊ မရနိုင်ဘူး။ အဲဒီဘုန်းကြီးကို တရားပြလို့၊  
ဓမ္မဒါန အလှူလှူလိုက်လို့ အဲဒီဘုန်းကြီး တရားသိသွား  
လို့ရှိရင် သံသရာဝဋ်က လွတ်တယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်

ဘူးလား (ဖြစ်နိုင်ပါတယ်ဘုရား)။ ဒါ့ကြောင့် ဓမ္မဒါနက မြတ်တယ်လို့ပြောတာ။

အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးက အကြောင်းနှစ်ခုပြတဲ့ အထဲမယ် ခု ဒုတိယအကြောင်းက ပိုပြီးတော့ သဘာဝ နှင့် ပိုနီးစပ်တယ်။ ဟုတ်ရဲ့လား၊ ဒါ့ကြောင့်မို့ လူတိုင်း သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဖိနာတိ - ဒါနအားလုံးမှာ ဓမ္မဒါနဟာ အမြတ်ဆုံးလို့ပြောနေကြတယ်။ ဘာကြောင့်မြတ်သလဲ ဆိုတာ စဉ်းစားမယ်ဆိုရင် ပေးသူနှင့် ယူသူမှာ ယူသူမှာ အကျိုးတွေ အတိုင်းအဆ မရှိလောက်အောင် များပြား လို့ မြတ်တယ်လို့ ပြောရတာ။ ဟော အကျိုးအမြတ် ရှိတာကို ကြည့်ပြီး ဆုံးဖြတ်တာ။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားက တကယ်ကို reasonable ဖြစ်တယ်။ အကြောင်း အကျိုး အင်မတန်မှ ဆီလျော်တယ်။ ဘယ်လိုလှည့်ပြီး တွက်တွက် ဘုရား တရားက လုံးဝမမှားဘူး၊ လုံးဝ

ကျေနပ်စရာကောင်းတယ်။ ဘယ်ဘက်ကကြည့်ကြည့် ဘုရားတရားမှာ လိုသွားတယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။

ကြည့် - ဓမ္မဒါနက ဒါနအားလုံးထက် မြတ်တယ် ဆိုတာ ဟုတ်တာပေါ့၊ ကျန်တဲ့ဒါနတွေ ခံစားပြီး နိဗ္ဗာန် ရတယ်လို့ ရှိမှမရှိတာ။ ကျန်တဲ့ဒါနကို ခံစားသုံးဆောင် ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ အဲဒီခံစားသုံးဆောင်မှုကို အကြောင်းပြုပြီး နိဗ္ဗာန်ရတယ်လို့ ရှိပါ့မလား၊ အေး - ဓမ္မကို ရလိုက်ပြီဆိုရင်တော့ နိဗ္ဗာန်ရတာ သေချာ သွားပြီ။

ဘုရားဟောတဲ့တရားဟာ အရင်းကျကျဟောတာ ချည်းပဲ။ ဘယ်ဘက်က လှည့်တွေးတွေး မြတ်စွာဘုရား တရားတော်က အင်မတန်မှ ကျေနပ်စရာရှိတယ်။ လစ်ဟင်းသွားတယ်၊ ဟာသွားတယ်၊ ပြောစရာတွေ ဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ ကိုယ်မသိသေးရင်တော့ ဒါလေးတော့ လိုနေတယ်လို့ ထင်ကောင်းထင်မယ်။

ဟောကြည့် - မြတ်စွာဘုရားက အဖြေလေးပေးလိုက်  
တာ သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဖိနာတိ၊ “သဗ္ဗဒါနံ- ပေးတာတွေ  
အားလုံးကို၊ ဘာပဲပေးပေး တစ်ဦးတစ်ယောက်က  
နေပြီး လက်ဆောင်ပဲပေးပေး၊ ပစ္စည်းတွေပဲပေးပေး၊  
ပေးချင်တာတွေပေး၊ ပေးစရာ အားလုံးကို၊ ဓမ္မဒါနံ -  
ဓမ္မကို ပေးလှူခြင်းကသာလျှင်၊ ဖိနာတိ- အုပ်စိုးထား  
နိုင်တယ်” လို့ ဒီလိုဟောတာ။

ဘာရှုထောင့်က ဟောတာတုန်းဆိုတော့ အကျိုး  
အမြတ် ရှုဒေါင့်က ဟောတာ။ တန်ဖိုးကို ဘယ်ကနေ  
ကြည့်ဖြတ်တုန်းဆိုရင် အကျိုးအမြတ်ကနေ ကြည့်ဖြတ်  
တယ်။ ရွှေကို တန်ဖိုးဖြတ်ရင် ဘာနဲ့ဖြတ်တုန်း၊ စိန်ကို  
တန်ဖိုးဖြတ်ရင် ဘာနဲ့ဖြတ်တုန်း၊ ဟော တန်ဖိုးဖြတ်ပုံ  
ခြင်းက မတူဘူးနော်၊ အခုဟာက လက်ခံရရှိသူမှာ  
ရလိုက်တဲ့ အကျိုးနှင့်ကြည့်ပြီး တန်ဖိုးဖြတ်တာတဲ့။  
ပေးတဲ့လူနဲ့ တန်ဖိုးဖြတ်တာ မဟုတ်ဘူးနော်၊ လက်ခံ

ရရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ခံစားရတဲ့အကျိုးကိုကြည့်ပြီး တန်ဖိုး  
ဖြတ်လိုက်တယ်လို့ ဒီလိုမှတ်ရမယ်။ အဲဒါ မေးခွန်း  
တစ်ပုဒ် ရှင်းသွားပြီနော်။

မေးခွန်း - ၂

နောက်ထပ် မေးခွန်းတွေ ဆက်မေးတယ်။ ဘာ  
မေးလဲလို့ဆိုတော့ လူတွေမှာ စိတ်ထဲက ခံစားချက်  
ကလေးတွေရှိတယ်။ ခံစားချက်အမျိုးမျိုးတွေ ရှိကြ  
တယ်။ နှစ်သက်စရာ၊ ကျေနပ်စရာ၊ ဝမ်းမြောက်စရာ  
အဲဒီခံစားချက်တွေ အရသာခံကြရတယ်။ “ခံစားချက်  
အရသာတွေထဲမှာ ဘယ်ခံစားချက် အရသာဟာ  
အကောင်းဆုံးလဲ?” လူတွေမှ မဟုတ်ဘူး၊ နတ်တွေမှာ  
လည်း ခံစားချက်ရှိတာပဲ။ ရသလို့ ခေါ်တယ်။ ရသ  
ဆိုတာ ကျေနပ်စရာ နှစ်သက်စရာ “ရသီယတေ

အသာဒီယတေတီ ရသော” လို့ ဆိုတယ်။ စိတ်ထဲမှာ ကျေနပ်စရာပါ။

စာပေကျမ်းဂန်မှာ ရသနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ ကိုးမျိုး ထုတ်ပြထားတာရှိတယ်။ လူတွေဟာ ရီတဲ့ အခါရော အရသာ မရှိဘူးလား (ရှိပါတယ် ဘုရား) အေး- ဟာသရသပဲ၊ လူတွေက ရီစရာ မောစရာ အလွန်ကြိုက်တယ်။ တရားပွဲတောင် ရီစရာလေး ပြောမှ၊ ရီရတယ်ဆိုရင် အရသာခံတယ်။ တချို့ တရား သွားနာတာ ဘာလို့လဲ၊ ရီရလို့တဲ့၊ အဲဒီလို ပြောတဲ့သူက ရှိသေးတယ်။ တရားနာမှ ရီရမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ လူရွှင်တော်တွေပြောတာ သွားနားထောင်ရင်လည်း ရီရတာပါပဲနော်။ အေး- တဟားဟားနဲ့ ရီရရင် လူတွေ ကလည်း ကျေနပ်နေတာပေါ့၊ အဲဒါလည်း ရသ တစ်မျိုးပဲ။

နောက်ပြီးတော့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး နှစ်သက်ပြီး  
 တော့ ခင်မင်ကြတယ်၊ ချစ်ကြီးသွယ်ကြတယ်။ ဒါကော  
 ရသ မဟုတ်ဘူးလား။ အဲဒါလည်း ရသတစ်မျိုးပဲ။  
 ခင်ကြတယ်၊ မင်ကြတယ်၊ သံယောဇဉ် ဖြစ်ကြတယ်၊  
 ဒါလည်း ရသတစ်မျိုးပဲ၊ အဲဒါကို “သိင်္ဂီရရသ” လို့  
 ခေါ်တယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရသတစ်မျိုး ရှိသေးတယ်။ ဆင်းရဲ  
 ဒုက္ခ ကြုံနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို သနားလိုက်တာ  
 လို့ ရင်လေး မ၊မပြီးတော့ ပြောကြတယ်။ သနား  
 လိုက်တာ သနားလိုက်တာနဲ့ ပွဲကြည့်ပြီးတော့ မျက်ရည်  
 ကျတဲ့လူတောင် ရှိသေးတယ်နော်။

ရှေးတုန်းက ဇာတ်ခင်းတဲ့အထဲ ပုဏ္ဏားက  
 မင်းသား မင်းသမီးကို နှိပ်စက်ရင် အဲဒါကို လူတွေက  
 သဘောတွေကျလို့၊ အဲဒါလည်း အရသာခံတာပဲ။  
 ခုခေတ်တော့ အဲဒီအရသာ မခံရတော့ဘူးထင်တယ်။

ကိုရီးယားဇာတ်ကား ကြည့်ပြီးတော့ အရသာခံတယ်။  
“ကရုဏာရသ” လို့ ခေါ်တယ်။ သနားစရာ ဝေဿန္တရာ  
ဇာတ်တော်ဆိုရင် ကဏှာ ဇာလီ သားသမီးတွေ  
လှူလိုက်တဲ့အခါ မယ်မဒီ မိဖုရားက တစ်ခါတည်း  
မေ့မျောသွားတာ။ ဒါတွေကိုကြည့်ပြီး သနားတယ်ပေါ့  
နော်၊ အဲဒီသနားတဲ့ စိတ်ကလေး ပေါ်တာလည်း  
ရသတစ်ခုပဲ။

နောက်ဇာတ်လမ်းတွေထဲမှာကြည့် - ကြမ်းကြမ်း  
တမ်းတမ်း ကြမ်းပြတဲ့ လူကြမ်းဆိုတာ မပါဘူးလား၊  
အေး - လူကြမ်းက ကြမ်းပြတာကိုလည်း လူတွေက  
ကြိုက်တယ်၊ ထိုးလားကြိတ်လား၊ တစ်ချိန်တုန်းက  
“ကျန်ကျောင်း” ခေတ်စားလိုက်သေးတယ်ပေါ့၊ ဟုတ်ရဲ့  
လား၊ အဲဒီလို ကြမ်းပြတာတွေကိုလည်း လူတွေက  
ကြိုက်တယ်၊ ဒါလည်း ရသတစ်ခုပဲ။

နောက် ရဲစွမ်းသတ္တိရှိတဲ့သူရဲကောင်း၊ လူတွေ  
 ကြောက်စရာကို သူကမကြောက်ဘူး၊ သတ္တိ အင်မတန်  
 ကောင်းတယ်၊ သူရဲကောင်းကိုပြလိုရှိရင်လည်းပဲ၊ သတ္တိ  
 ရှိတာတွေ ပြလိုရှိရင်လည်း လူတွေက သဘောကျ  
 တယ်၊ စိတ်ထဲမှာ ခံစားရတယ်၊ “ဝီရရသ” ပဲ။

ရွံ့စရာတွေ တွေ့လိုရှိရင်လည်း သူက ရသ  
 တစ်မျိုးပဲ၊ နောက် အံ့ဩစရာတွေ တွေ့လိုရှိရင်လည်း  
 ရသတစ်မျိုးပဲ၊ ကြောက်စရာတွေကလည်း ရသ  
 တစ်မျိုးပဲ၊ တစ္ဆေပုံပြင်ဆိုရင် သိပ်နားထောင်လို့  
 ကောင်းတာ။ သို့သော် တစ္ဆေပုံပြင်ပြောရင်း ပြောရင်းနဲ့  
 ပြောတဲ့လူရှေ့ တိုးလာတယ်၊ လူကြားထဲ ဝင်လာတယ်  
 နောက်ကြောမလုံဘူး၊ အဲဒီနောက်ကြော မလုံတာလေး  
 ကိုပဲ တစ်မျိုးအရသာရှိတယ်။

လူတွေမှာ အဲဒီလိုရသတွေဆိုတာ လူ့လောကမှာ  
 မြောက်များစွာ ရှိတယ်တဲ့။ ဒီပြင်ရသတွေ အသာထား

စိတ်ထဲမှာ ခံစားရတဲ့ရသ- ဟိုထမင်းဆိုင်က ကောင်းတယ်၊ ဒီထမင်းဆိုင်က အချက်ကောင်းတယ် ဆိုတဲ့ ရသတွေ၊ ကဲ ထားလိုက်တော့။

“လောကမှာ လူတွေကြုံတွေ့နေရတဲ့ ရသတွေထဲမှာ ဘယ်ရသ အကောင်းဆုံးလဲ၊ ဘယ်အရသာဟာ အကောင်းဆုံးလဲ?” ဆိုတဲ့ မေးခွန်းတစ်ခု မေးလာတယ်။

မေးတဲ့အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဒီမေးခွန်းကို ဖြေပေးလိုက်တာကတော့ “သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ” ဒါလေးကို မှတ်ထားပေါ့၊ သဗ္ဗရသံ - ခံစားရတဲ့ အရာသာမှန်သမျှကို၊ ဓမ္မရသော-ဓမ္မနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အရသာကသာလျှင်၊ ဇိနာတိ- အနိုင်ရတယ်။

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုတော့ ကျန်တဲ့ ရသတွေရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ ရှုတ်ထွေးမှုတွေ၊ ပူလောင်မှုတွေ အများကြီး ပါလာတယ်။ ငြိမ်းချမ်းမှုဆိုတာ မရှိဘူး။

သနားတဲ့အချိန်မှာလည်း ရင်နာတာပဲ၊ ရီလာလို့ ရှိရင်  
 လည်း ကြာတော့ မောလာတာပဲ။ ခုနက ရသတွေဟာ  
 သေချာကြည့်မယ် ဆိုလို့ရှိရင် အဆုံးထိအောင်  
 မကောင်းဘူး၊ ကြာရှည်လည်း မကောင်းဘူး။

တရားကို အာရုံပြုပြီး၊ တရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး  
 သဘာဝ တရားလေးတွေစဉ်းစားလို့ စိတ်ထဲမှာကြည်နူး  
 လာတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်လိုက်ရလို့ သမာဓိစွမ်းအား  
 တွေ ကောင်းလာလို့ စိတ်ထဲမှာ ကြည်နူးလာတယ်၊  
 သင်္ခါရတရားတွေ ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီး နိဗ္ဗာန်အငြိမ်းဓာတ်  
 ကြီးကို အာရုံပြုရလို့ စိတ်ထဲမှာ ချုပ်ငြိမ်းချမ်းသွားတယ်၊  
 အဲဒီရသမှာ အရှုတ်အထွေးတစ်ခုမှမပါဘူး၊ ဘယ်လိုမှ  
 အားရတင်းတိမ်ခြင်းမရှိနိုင်တဲ့ အမြဲတမ်းပဲ ခံစားချင်  
 တဲ့ ဒီလို ဓမ္မရသမျိုးကသာလျှင် ကျန်တဲ့ ရသတွေ  
 အားလုံးကို သိမ်းချုပ်ပြီးတော့ အနိုင်ရပါတယ်ဆိုတော့  
 ဓမ္မရသဟာ အကောင်းဆုံးလို့ ဒီလိုပြောတာပါ။

ဓမ္မရသကောင်းလို့ ပွဲသွားမကြည့်ဘဲနဲ့ တရားပွဲ  
ရောက်လာတာ၊ ဓမ္မရသကောင်းလို့ အပျော်အပါးတွေ  
မလိုက်စားဘဲနဲ့ ရိပ်သာသွားပြီး တရားအားထုတ်တာ  
ဟုတ်ကဲ့လား။ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကြည့်မယ်ဆိုရင်  
“ဒီလူတွေ ဘာလုပ်နေတုန်း၊ ငုတ်တုတ်ကြီးတွေ ထိုင်နေ  
တယ်” ပေါ့၊ ဒီလိုပဲထင်မယ်။ “ဘာများ ကောင်းတာရှိလို့  
တုန်း၊ ရိပ်သာသွားပြီး တစ်ယောက်တည်းငုတ်တုတ်ကြီး  
ထိုင်နေတယ်၊ ဘာများ အရသာရှိပါလိမ့်” လို့  
ထင်ကောင်း ထင်နေလိမ့်မယ်၊ သူ့မှာလည်း အရသာ  
ရှိနေတာပဲ၊ ဟုတ်ကဲ့လား။

အဲဒီ ဓမ္မရသဆိုတာကျတော့ တကယ့်ကို မဂ်ဖိုလ်  
နိဗ္ဗာန်အဆင့် ရောက်သွားပြီဆိုတဲ့အခါ လုံးဝ ငြိမ်းချမ်း  
သွားတယ်။ ပဋိပက္ခစာရိတို့ကြည့်၊ သောကအပူမီးတွေနဲ့  
ရှူးသွားတဲ့အဆင့်၊ သောကုမ္မတ္တကဆိုတဲ့ အရှူးဘဝ  
ရောက်သွားတဲ့ အချိန်ထိအောင် သတိလက်လွတ်

ဖြစ်သွားတယ်၊ ဓမ္မရသနဲ့ တွေ့လိုက်တဲ့အခါ ကျတော့  
ပဋာစာရိဟာ အရူးပျောက်ပြီးတော့ ထာဝရငြိမ်းတဲ့  
အငြိမ်းဓာတ်ကို တွေ့သွားတာ မဟုတ်လား။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာလက်ထက်တုန်းက သောကရောက်  
နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း သောကပြေပျောက်သွားကြ  
တယ်။ ဒါ ဓမ္မရသပဲ။ ဒီကနေ့ခေတ်မှာလည်း မိမိတို့  
စွမ်းအားသတ္တိရှိသလောက် တရားဓမ္မကို နှလုံးသွင်းကြ  
လို့ သောကတွေကို ကျော်လွှားနိုင်ကြတယ်။ မြတ်စွာ  
ဘုရား ကိုယ်တိုင်ကလည်း ရင်ထဲက အမူတွေကို  
ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တဲ့တရားဟာ ဒီတရားပဲလို့ ပြောတယ်  
နော်။

ဒီဓမ္မဆိုတာ ဘာတွေတုန်းဆိုတော့ ကိုယ့်ရင်ထဲမှာ  
ရှိပြီး ကြီးပွားလာအောင်လုပ်ရတဲ့ သတိပဋ္ဌာန်စတဲ့  
ဗောဓိပက္ခိယ တရားတွေပဲ။ ဗောဓိပက္ခိယ ဆိုလို့  
ဒီတရားတွေက ရိပ်သာမှာရှိတယ်လို့ သွားပြီးမအောက်

မေ့နဲ့! လေ့ကျင့်ယူလို့ရှိရင် ကိုယ့်ရင်ထဲမှာရမယ့် တရားတွေပေါ့။

သတိပဋ္ဌာန်မှာ သတိကို မွေးမြူပြီးတော့ ကာယ ပေါ်မှာ လေ့ကျင့်ယူတယ်။ ထွက်လေ ဝင်လေပေါ်မှာ အာရုံစိုက်ပြီးတော့ လေ့ကျင့်ယူတယ်- ကာယာ- နုပဿနာ၊ ကိုယ့်ရဲ့ခံစားမှုလေးပေါ်မှာ အာရုံစိုက်ပြီး တော့ လေ့ကျင့်ယူတယ်- ဝေဒနာနုပဿနာ၊ ကိုယ့်ရဲ့ စိတ်အခြေအနေလေးပေါ်မှာ လေ့ကျင့်ယူတယ် - စိတ္တာနုပဿနာ၊ ကျန်တဲ့ သဘာဝတရားတွေပေါ်မှာ လေ့ကျင့်ယူတယ်-မောနုပဿနာ၊ အဲဒီလို သတိထား တတ်လာပြီဆိုရင် သတိနဲ့ဉာဏ်က တွဲလာသည့် အတွက်ကြောင့် သတိထားလိုက်တာနဲ့ ဉာဏ်က သိသိ လာတယ်။ သိလာသည့်အတွက်ကြောင့် ဘယ်ဟာ အမှန် ဘယ်ဟာအမှား၊ ဘယ်ဟာက အကောင်း ဘယ်

ဟာကအဆိုးဆိုတာ ကွဲကွဲပြားပြားကြီး သိလာတယ်။  
ဒါမှ အရသာတွေကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ ခံစားနိုင်ကြတယ်။

ဓမ္မအရသာတွေကို ခံစားပြီ ဆိုလို့ရှိရင် မြတ်စွာ  
ဘုရားက ဟောတယ်လေ - “ကောယနော အယံ  
ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ သောကပရိဒေဝါနံ  
သမတိက္ကမာယ၊ ဒုက္ခ- ဒေါမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာယ၊  
ဉ္ဇယဿ အဓိဂမာယ” ကြည့် - ရင်ထဲမှာ ပူနေတဲ့  
သောက၊ ပူတာကို မခံနိုင်လို့ မျက်ရည်ကျရတာ  
ပရိဒေဝ၊ အဲဒါတွေကို ငြိမ်းသွားစေနိုင်တာ ဟောဒီ  
ဓမ္မပဲ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဓမ္မရသဟာ ကောင်းတယ်လို့  
ပြောတာနော်။ ကျန်တဲ့နည်းနဲ့ ငြိမ်းလို့မရဘူး၊ ဒုက္ခ  
ဒေါမနဿ - ကိုယ်ဆင်းရဲမှုတွေ စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေ  
လူတွေမှာ ကြုံတွေ့ရင် အဲဒီ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု စိတ်  
ဆင်းရဲမှုဆိုတဲ့ အပူတွေကိုလည်းပဲ ဟောဒီဓမ္မက  
ငြိမ်းစေနိုင်တယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်မို့ ဓမ္မရသသည် ကျန်တဲ့

အရသာတွေ အားလုံးကို လွမ်းခြုံထားနိုင်ပါတယ်လို့ ပြောတာ။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ မြတ်စွာဘုရားက “သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ” ဆိုတဲ့ ဒီအဖြေကို ပေးတာ။

မေးခွန်း - ၃

ကဲ၊ နောက်တစ်ခု - သူတို့က အမေးတစ်ခု တက်လာပြန်တယ်။ လောက လူတွေဟာ စိတ်ရဲ့ ပျော်မွေ့ရာတွေ ရှိကြတယ်။ စိတ်ရဲ့ ပျော်မွေ့ရာမှာ လူတွေဟာ ဘာနဲ့ပျော်ကြသလဲဆိုရင် သားသမီးရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က သားသမီးနဲ့ပျော်တယ်။ ပစ္စည်းရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့ ပျော်တယ်။ ပျော်စရာ အာရုံတွေနဲ့ ပျော်တယ်။ လောကမှာ ပျော်စရာတွေ အမျိုးမျိုးရှိတယ် မဟုတ်လား။ လူတွေက တစ်ခုရိုးသွားရင် နောက် တစ်ခုရှာပြီး ပျော်ကြတာပဲ။ ပျော်စရာအမျိုးမျိုးရှာတယ်။

မျက်စေ့ကကြည့်ပြီး ပျော်စရာရှာတယ်၊ နားက နားထောင်ပြီး ပျော်စရာရှာတယ်၊ မျက်စေ့ကြည့်ရတာ ညောင်းလို့ရှိရင် နားက နားထောင်တယ်၊ လူတွေက အမြဲတမ်း ပျော်စရာလေးနဲ့နေတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ စင်္ကာပူသွားတော့ ကောင်လေးတွေ ကောင်မလေးတွေ ဘာလုပ်လဲဆိုတော့ နားမှာ ကြိုး ကလေးတွေ လှမ်းလှမ်းတွေ့တယ်၊ MP3 သီချင်းခွေ လေးတွေ နားထဲမှာ နားကြပ်ကလေးတွေ ထည့်ထည့် ပြီးတော့ အဲဒါနဲ့ပဲ ပျော်နေတာ၊ ဒီတိုင်း မနေနိုင်ဘူး၊ လူက ပျော်စရာလေးနဲ့မှ နေနိုင်တာ။

တစ်ခါတုန်းက ဂျာမနီသွားတုန်းကဆိုရင် ရထား ပေါ်မှာ ဂျာမန်ကြီးတစ်ယောက် နားထဲမှာ နားကြပ် ကလေးထည့်ပြီး တစ်ကိုယ်လုံးကို ရှိတ်ဆွဲနေလိုက်တာ မပြောနဲ့တော့၊ ဘေးက လူတွေကိုလည်း မကြည့်အား

ဘူး၊ သူတစ်ကိုယ်လုံး လှုပ်နေတာပဲ၊ ဘာသီချင်းမှန်း တော့ မသိဘူး၊ သူ့ရဲ့ခံစားချက်ကတော့ အပြည့်ပဲနော်။

အဲဒီတော့ “လောကမှာ ပျော်စရာအမျိုးမျိုးနဲ့ လူတွေဟာ ပျော်နေကြတယ်၊ အဲဒီပျော်စရာအမျိုးမျိုး ထဲမှာ ဘယ်ပျော်စရာက အကောင်းဆုံးလဲ” ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားကို မေးတယ်။

သူတို့နတ်ပြည်မှာလည်းပဲ ဥယျာဉ်တွေ လှည့်ပတ် ကြည့်လို့၊ နတ်ဆိုင်းတွေတီးလို့ နတ်ဂီတတွေနဲ့ ဒီလို ပျော်ကြတာတွေ ရှိတယ်။ ဒါတွေက နောက်ကျ ငြီးငွေ့ သွားတယ်၊ အသံဗလံတွေဆိုတာ ကြာလာတဲ့အခါကျ ငြီးငွေ့သွားတယ်။ ထာဝရ ပျော်မနေနိုင်ဘူး။ အဲဒီတော့ ပျော်စရာတွေထဲမှာ သူတို့တွေ့နေတဲ့၊ ခံစားနေရတဲ့ ပျော်ရွှင်မှုတွေဟာ ငြီးငွေ့တယ်တဲ့၊ မပျော်နိုင်ဘူးပေါ့။

ဘုန်းကြီးတို့ ၂၀၀၃-ခုနှစ်က ဂျာမနီကို သွားတဲ့ အခါ ဂျာမနီက ဘာလင်မြို့။ အခုတော့ အရှေ့ဘာလင်

အနောက်ဘာလင် ပေါင်းသွားပြီပေါ့လေ။ ဘာလင်မြို့  
 မှာ အင်မတန်ကြီးကျယ်တဲ့ ပွဲကြီးတစ်ပွဲ ကျင်းပတာနဲ့  
 သွားပြီးဆုံတယ်။ ဇွန်လထဲမှာ အဲဒီပွဲကြီးကျင်းပတယ်။  
 ပွဲနာမည် ဘာခေါ်တုန်းဆိုတော့ love parade  
 “ချစ်သူတို့ ချီတက်ပွဲ” ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပဲ။ love  
 parade ဆိုတဲ့ပွဲ။ ဥရောပနိုင်ငံတွေက အနယ်နယ်  
 အရပ်ရပ်က လာကြတယ်။ လေယာဉ်ပျံနဲ့ လာတယ်။  
 ရထားနဲ့လာတယ်၊ ကားနဲ့ လာတယ်၊ ရထားတွေဆို  
 လူပြည့်ညှပ်နေတာပဲ၊ လေယာဉ်ပျံဆို လက်မှတ်ဝယ်ဖို့  
 မလွယ်ဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာ ဘာလင်မြို့ကို စုလာကြ  
 တယ်၊ လူသန်းချီပြီးတော့ တက်တယ်။ တယ်လီဗီးရှင်း  
 ကို ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် အဲဒီ love parade  
 ဆိုတဲ့ပွဲမှာ ပျော်လိုက်ကြတာ၊ သီချင်းဆိုတဲ့သူက ဆို၊  
 ခုန်တဲ့သူက ခုန်၊ ပေါက်တဲ့သူက ပေါက်။ အဲဒီမှာ  
 ပျော်လိုက် ရွှင်လိုက်ကြတာ။ အဲဒီမှာ အဲဒီလို

ပျော်ရွှင်မှုမျိုးတွေ လောကမှာရှာပြီး ပိုက်ဆံအကုန်ခံပြီး  
လာပျော်ကြတယ်။

ပျော်စရာတွေက ဒါတင်မကဘူး၊ ဘောလုံး  
ဝါသနာပါတဲ့လူက ဘောလုံးပွဲကြည့်ပြီးပျော်တာပဲနော်။  
အမျိုးကို စုံနေတာပေါ့။ အဲဒီလို လောကမှာ စိတ်ရဲ့  
ပျော်ရွှင်စရာတွေကိုရှာပြီး ပျော်ကြတာတွေထဲမှ ဘယ်  
ဟာကို ပျော်တာက ကောင်းသလဲ ဆိုတာကို မြတ်စွာ  
ဘုရားကို မေးတာ။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေလိုက်တယ်။ **သဗ္ဗရတီ**  
**ဓမ္မရတီ ဖိနာတိ။ သဗ္ဗရတီ-** လောကမှာ ပျော်စရာတွေ  
မှန်သမျှကို၊ **ဓမ္မရတီ-** ဓမ္မနဲ့ မွေ့လျော် ပျော်ပိုက်  
ခြင်းကသာ၊ **ဖိနာတိ-** အနိုင်ရတယ်။

**ဓမ္မရတီ**လို့ဆိုတဲ့ ဓမ္မနဲ့ပျော်မွေ့ခြင်းက အလွန်  
ငြိမ်းချမ်းတယ်ပေါ့။ ဓမ္မနဲ့ပျော်မွေ့တဲ့ နောက်ကွယ်မှာ  
သောကလည်း မလာဘူး၊ ပရိဒေဝလည်းမလာဘူး။

ပင်ပန်းနွမ်းနယ်တာတွေလည်း မလာဘူး။ ခုနက love parade မှာ ပျော်တဲ့လူတွေက နောက်တစ်ရက်ကျတော့ ပက်လက်ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ တစ်ညလုံး ကကြ ခုန်ကြ သောက်ကြ စားကြတာ နောက်တစ်ရက် ကျတော့ သွားရော။ ဓမ္မနဲ့ပျော်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အဲဒီလို မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ ခုခေတ်မှာတောင် တချို့ရှိပါတယ်၊ တရားမှတ်ကောင်းနေတယ်၊ တစ်ညလုံး မအိပ်ဘူးတဲ့။ နောက်တစ်ရက်လည်း လန်းလန်းဆန်းဆန်းပဲ၊ တရားမှတ်လို့ သမာဓိတွေ ကောင်းတယ်၊ နောက်တစ်ရက်လည်း လန်းလန်းဆန်းဆန်းပဲ။ ငြီးငွေ့တာတို့ အိပ်ချင်တာတို့ - ဒါမျိုးတွေ မရှိဘူးတဲ့။ တရားမှတ်လို့ ကောင်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဓမ္မနှင့်ပျော်တာဟာ နောက်ဆက်တွဲဘာမှ အပူအပင်တွေ မလာဘူးတဲ့။ ဒါ့ကြောင့်မို့ “ဓမ္မရတီ” ဟာ အကောင်းဆုံးပဲလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတာနော်။

မေးခွန်း - ၄

နောက်ဆုံး မေးခွန်းလေးတစ်ခု သူတို့က မေးကြတယ်။ လောကမှာ ကုန်အောင် လုပ်စရာတွေ အများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီ ကုန်အောင်လုပ်တဲ့အထဲမယ် ဘာကုန်တာ ကောင်းသလဲပေါ့။ သူတို့မေးတဲ့ မေးခွန်းကတော့ “တဏှာကုန်တာဟာ ဘာလို့ကောင်းတာလဲ” မြတ်စွာဘုရားက တဏှာကို ကုန်အောင်လုပ်ရမယ်လို့ သိကြားမင်းကြီးလာတုန်းက တဏှာသင်္ခယ သုတ္တန်ဆိုတာ ဟောလိုက်တယ်။ အားလုံးပရိသတ်လည်း သိတယ်နော်၊ ဒုက္ခသမုဒယဆိုတာ တဏှာကို ပြောတာနော်။ လူတွေမလိုချင်တာ ဘာတုန်း၊ ဒုက္ခ၊ အဲဒီမလိုချင်တဲ့ ဒုက္ခကို ထုတ်လုပ်နေတာ ဘယ်သူတုန်းဆိုရင် တဏှာ၊ အဲဒီတော့ ဒီမေးခွန်းကို မေးတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ စဉ်းစားကြည့်တယ်။ သူတို့မေးတာ ဒီလိုလည်း ဖြစ်နိုင်တယ်။ “ကုန်စရာတွေထဲမှာ တဏှာ

ကုန်တာ ဘာလို့ကောင်းတာလဲ” လောကမှာ ပစ္စည်း  
 ဥစ္စာတွေ ကုန်သွားတာရှိတယ်။ စားစရာ သောက်စရာ  
 တွေ ကုန်သွားတာရှိတယ်။ ကုန်တာတွေ အကုန်လုံး  
 ကုန်ကြတာတွေ ရှိတာပဲ။ အဲဒီ ကုန်သွားတဲ့အထဲမှာ  
 အကောင်းဆုံးကုန်ခြင်းကဘာလဲ၊ ဘာ့ကြောင့် ကောင်း  
 သလဲဆိုတာ၊ တဏှာကုန်တာ ဘာ့ကြောင့်ကောင်းသလဲ  
 ဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို မေးတာဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက တဏှာက္ခယော သဗ္ဗဒုက္ခံ  
 ဖိနာတိ။ တဏှာက္ခယော- တွယ်တာမှု ဆိုတဲ့တဏှာ  
 ကုန်ခမ်းသွားခြင်းသည် (တဏှာက္ခယဆိုတာ တခြားကို  
 ပြောတာမဟုတ်ဘူး၊ အရဟတ္တမဂ်နှင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို  
 ပြောတာ) တဏှာက ဘယ်မှာ ကုန်သလဲ၊ ဘာနဲ့မှ ကုန်  
 သလဲဆိုရင် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ရမှကုန်မယ်၊  
 အရဟတ္တမဂ်ကသာလျှင် တဏှာကို အားလုံး ဖယ်ရှား  
 ပစ်နိုင်တယ်၊ ဒါ့ကြောင့်မို့ အရဟတ္တမဂ်ရယ် အရဟတ္တ

ဖိုလ်ရယ်ဆိုတဲ့ အမြင့်ဆုံးဓမ္မ ဒီနှစ်ခုကို တဏှာကွယ်  
လို့ ခေါ်တယ်နော်။

အဲဒီ တဏှာကွယ် လို့ဆိုတဲ့ တဏှာကုန်ဆုံးမှု၊  
အတွယ်အတာကုန်ဆုံးမှုဟာ ဘာကြောင့် အကောင်း  
ဆုံးလို့ ပြောရသလဲဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားက သဗ္ဗဒုက္ခ  
ဖိနာတိ တဲ့။ ဒုက္ခတွေ အားလုံးကို အနိုင်ရလိုက်လို့  
ပါတဲ့။ ဘုန်းကြီးတို့ တစ်တွေက တဏှာကို မပယ်နိုင်  
ဘဲနဲ့ ဒုက္ခက လွတ်မြောက်ချင်နေတာ၊ တဏှာကို မပယ်  
ဘဲနဲ့ ဒုက္ခကလွတ်မြောက်ဖို့ဆိုတာ လုံးဝမဖြစ်နိုင်ဘူး။  
တဏှာမပယ်ဘဲနဲ့ ဒုက္ခကလွတ်တယ်ဆိုတာ လုံးဝ  
မရှိဘူး။

ဒါကြောင့်မို့ အားလုံးမကြိုက်မနှစ်သက်တဲ့ ဒီဒုက္ခ  
ကြီးက လွတ်ဖို့ဆိုလို့ရှိရင် ဘာကို ကုန်အောင် လုပ်ရ  
မလဲ။ ဒုက္ခကို ကုန်အောင် လုပ်ရမှာလား၊ တဏှာကို  
ကုန်အောင်လုပ်ရမှာလား၊ ဒုက္ခကို ကုန်အောင်လုပ်လို့

မရဘူးတဲ့၊ ဒုက္ခကို ကုန်စေချင်လို့ရှိရင် တဏှာကို ကုန်အောင်လုပ်ရမယ်။ အတွယ်အတာကို မလျော့ဘဲနဲ့ ဒုက္ခက လွတ်ချင်တယ်ဆိုရင်ကတော့ လုံးဝမဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် တဏှာကွယော သဗ္ဗဒုက္ခံ ဇိနာတိ။ တဏှာကွယော - တဏှာကို ကုန်စေတတ်တဲ့ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့ သဘာဝတရားဟာ၊ သဗ္ဗဒုက္ခံ - ဒုက္ခမှန်သမျှကို၊ ဇိနာတိ - အနိုင်ရတယ် လို့ပြောတယ်။ ဒုက္ခခပ်သိမ်းက လွတ်မြောက်ချင်လို့ရှိရင် တဏှာကုန်အောင် လုပ်ရမယ်။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်မြတ် ဘုရား အဖြစ်သို့ ရောက်တဲ့အချိန်မှာ ဥဒါန်းကျူးတဲ့ စကား လေးကိုကြည့်၊ အားလုံး ကြားဖူးကြလိမ့်မယ်၊ အိမ်တွေ မှာ ဘုရားရုပ်ပွားတော်ပင့်ပြီး ကိုးကွယ်တဲ့အခါ “အနေကဇာတင်” တယ်ဆိုတာ ရှိတယ်နော်၊ အဲဒီ

အနေကဇာ ဆိုတာ ပါဠိစကားကို ဖြတ်ခေါ်တာ။ အနေကဇာတိ သံသာရုံဆိုတဲ့ ဒီဂါထာကို ဖြတ်ပြီးတော့ အနေကဇာတင်တယ်လို့ ပြောနေကြတာ။ မြတ်စွာ ဘုရားဖြစ်စက ဥဒါန်းကျူးတဲ့ ဂါထာလေး။ ဘာကို ဥဒါန်းကျူးခဲ့တာလဲဆိုရင် “ငါ့ရဲ့ ခန္ဓာဒုက္ခကြီးကို ထပ်တလဲလဲဖြစ်စေတာ၊ ထပ်တလဲလဲ ဆောက်လုပ်နေတာ ဘယ်သူလဲဆိုတာ ငါရှာတာ မတွေ့ရလို့ ဘဝပေါင်းများစွာ သံသရာလည်ခဲ့ရတယ်” လို့ ပြောတယ်နော်။ အနေကဇာတိ သံသာရုံ သန္တာဝိသံ- ဘဝတွေ မြောက်များစွာ သံသရာထဲမှာ ပြေးခဲ့ရတယ်၊ လည်ခဲ့ရတယ်၊ ကျင်လည်ခဲ့ရတယ်၊ ဟိုဘဝကနေ ဒီဘဝရောက်ခဲ့ရတယ်၊ ဘယ်သူက လုပ်နေတာလဲဆိုတာ ရှာမတွေ့လို့တဲ့၊ ဘာဖြစ်လို့ရှာတုန်းဆိုတော့ ဒုက္ခဇာတိ ပုနပ္ပုန် - ထပ်ထပ်ပြီးတော့ မွေးနေတာဟာ ဒုက္ခဖြစ်လို့ပဲ။

ဒုက္ခဖြစ်တယ်ဆိုတာ စဉ်းစားကြည့် - မွေးလာ ပြီးရင် ဒီအတိုင်း ရပ်နေတာမဟုတ်ဘူး။ ကျန်တဲ့ ဒုက္ခတွေ အသာထား စီးပွားရေးဒုက္ခ လူမှုရေးဒုက္ခ ဘာဒုက္ခ ညာဒုက္ခတွေအသာထား လူဟာ နေရင်း ထိုင်ရင်း အိပ်ရင်းနဲ့ ဘာဖြစ်လာလဲ၊ တဖြည်းဖြည်း အိုလာတာ မဟုတ်ဘူးလား။ အိုလာတယ် ဆိုတာကို အိုလာတယ် လို့ မပြောချင်ဘူးဟုတ်လား။ ဘယ်နှစ်နှစ် ဘယ်နှစ်နှစ်နဲ့ နှစ်ကလေးတွေလုပ်ပြီးတော့ မွေးနေ့ပွဲတွေ ကျင်းပနေတယ်။ တကယ်ကတော့ အိုလာတာပဲလေ getting older and older လူတွေက တဖြည်းဖြည်း အိုလာတာပဲ။ အဲဒီလို အိုလာတာကို ရပ်တန့်လို့ ရမလား၊ (မရပါဘုရား)၊ အဲဒါကိုက ဒုက္ခကြီးပဲ။

တစ်ခါ အိုလာပြီးတော့ မကြာခဏ နာရတယ် ဆိုတာကောမလာဘူးလား၊ နာလို့ ဆေးရုံတွေ ဆေးခန်းတွေ ပြည့်နေတာပဲ၊ သွားကြည့်နော် ဆေးရုံ ဆေးခန်း

၁၂-နှစ်ကြာ အပြေရှာခဲ့ရသော မေးခွန်းများ ၅၉

တွေ ဆေးတွေမလောက်ဘူး၊ ဒီဒုက္ခတွေ နောက်ဆုံး ကျတော့ ဘာဖြစ်တုန်းဆိုရင် မရဏ ဗြဟ္မစိုရ်အဖွဲ့က အကူအညီပေးရတဲ့အဆင့်ရောက်ရော၊ မရဏ ဒုက္ခ။

ကဲ- မွေးတယ်ဆိုတာ မွေးရုံနဲ့ရပ်နေမှာ မဟုတ်ဘူး၊ အိုမယ် နာမယ် သေမယ်၊ ဒီစခန်း ဒီလမ်းပဲ သွားနေတာဆိုတော့ အဲဒီလိုချည်း ဖြစ်နေတာ ဘယ်လောက်စိတ်ပျက်စရာကောင်းလဲ။ ဒါ ဘုရားစဉ်းစားတာ အဲဒီအတိုင်းပဲနော်၊ ဒုက္ခာဇာတိ ပုနပ္ပုနံ၊ ပုနပ္ပုနံ- ထပ်တလဲလဲ၊ ဇာတိ- မွေးဖွားလာရတာဟာ၊ ဒုက္ခာ- သိပ်စိတ်ပျက်စရာ ကောင်းတယ်တဲ့။

အဲဒါကြောင့်မို့ ဒီလို ထပ်တလဲလဲမွေးနေအောင် ဘယ်သူလုပ်နေတာလဲလို့ ရှာလိုက်တာ နောက်ဆုံး ကျတော့ တွေ့သွားတယ်။ အဖြေက ဘာတုန်းဆိုရင် “ယာတံ တဏှာ ပေါနော- ဗ္ဗဝိကာ” ဘဝသစ်တွေကို တည်ဆောက်နေတာဟာ တဏှာပဲ ဆိုတာ သွားတွေ့

တယ်။ လိုချင်တာတို့၊ တွယ်တာတာတို့၊ မက်မောတာ  
တို့ ဆိုတဲ့ ဒီသဘာဝတရားလေးကို သွားတွေ့တယ်။

သွားတွေ့လိုက်တဲ့အခါကျတော့ ဒါကို ဖယ်ရမှာပဲ  
ဆိုတာ သဘောပေါက်သွားတယ်။ တဏှာကို အဆင့်  
ဆင့် ဖယ်ရှားလိုက်တာ နောက်ဆုံး အရဟတ္တမဂ်  
အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်တဲ့အခါ တဏှာလုံးဝကုန်သွားပြီ။  
ဒါ့ကြောင့်မို့ အဲဒီဂါထာမှာ နောက်ဆုံး ဘုရားက သူ  
ရလိုက်တာ ဘာတုန်းဆိုရင် တဏှာနဲ့ ခယမဇ္ဈဂါ၊  
တဏှာကုန်ဆုံးမှုကို သူရတယ်၊ ကုန်တာကို ရတာနော်။

ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေဟာ ရှိတာလေး ကုန်သွားမှာ  
ကြောက်နေတာ။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ဒီအတွယ်  
အတာတဏှာလေးကို ကုန်အောင်လုပ်၊ ကုန်သွား  
တာလေး ရတာကိုပဲ သူ့မှာ သိပ်ဝမ်းသာရွှင်မြူးပြီး  
ဥဒါန်းကျူးစရာကြီးဖြစ်လာတယ်။ တဏှာနဲ့ ခယမဇ္ဈဂါ၊  
တဏှာနဲ့ ခယ- တဏှာတို့ရဲ့ ကုန်ဆုံးမှု ဆိုတဲ့ ကုန်ဆုံး

၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရသော မေးခွန်းများ

စေတတ်တဲ့ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့ သဘာဝတရားကို၊ အဇ္ဈင်္ဂါ - ငါ ရလိုက်ပြီဆိုတာ ဒုက္ခကို ငါအနိုင်ရလိုက်ပြီလို့ပြောတာ၊ အဲဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအဖြေကိုပေးတာ၊ လောကမှာ လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်းဖို့ဆိုရင် ဘာကို ပယ်ရမှာလဲ၊ (တဏှာကို ပယ်ရ မှာပါဘုရား) တဏှာကို မပယ်နိုင်သေးသမျှတော့ နိဗ္ဗာန်နဲ့ ဝေးနေဦးမှာပဲလို့ ဒီလိုဆိုလိုတယ်။

အခုပြောခဲ့တဲ့ မေးခွန်းလေးခုဟာ ၁၂-နှစ်ကြာ အဖြေရှာခဲ့ရတဲ့ မေးခွန်းတွေပဲ။ (၁) ပေးကမ်းခြင်း အထဲမယ် ဘယ်ပေးကမ်းခြင်းဟာ အကောင်းဆုံးလဲ တဲ့။ (၂) အရသာတွေထဲမှာ ဘယ်အရသာက အကောင်းဆုံးလဲ။ (၃) ပျော်မွေ့စရာတွေထဲမှာ ဘယ် ပျော်မွေ့မှုက အကောင်းဆုံးလဲ။ (၄) တဏှာကုန်ခြင်း ဟာ ဘာကြောင့် အကောင်းဆုံးဖြစ်ရသလဲ ဆိုတဲ့ အဲဒီမေးခွန်း လေးချက်ကို နတ်တွေ ဆွေးနွေးကြတာ

၁၂-နှစ်ကြာသွားတယ် အဖြေမရဘူးတဲ့။ မြတ်စွာဘုရား နှင့် တွေ့တဲ့အခါကျတော့မှ မှန်ကန်တဲ့ အဖြေတွေ ရသွားကြတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေလည်း ဒီကနေ့ ဒီအဖြေ တွေကို မှတ်သားထားဖို့ပဲ။ ဒီကနေ့ ဒီအဖြေတွေကို မှတ်သားထားပြီးတော့ ဘာကြောင့် ဓမ္မဒါနသည် ဒါန အားလုံးမှာ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သလဲဆိုရင် ဓမ္မဒါနရဲ့ အကျိုးပြုမှုက ကျန်တဲ့ ဒါနတွေရဲ့ အကျိုးပြုမှုထက် သာလွန်တယ်။

ကျန်တဲ့အရသာတွေထက် ဓမ္မရသဆိုတာ လုံးဝ ဒုက္ခခပ်သိမ်းကင်းငြိမ်းပြီး ရင်ထဲအေးမြစေတာဖြစ်လို့ သူက အကောင်းဆုံးဖြစ်တယ်။

ပျော်မွေ့စရာတွေရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ ပြဿနာ တွေ အများကြီး တက်လာတဲ့အတွက်ကြောင့် ဓမ္မရတိ လို့ဆိုတဲ့ တရားနဲ့ ပျော်မွေ့ခြင်းဟာ လုံးဝ ပြဿနာ

မတက်တဲ့အပြင် ထာဝရပျော်မွေ့ရမယ့် ပျော်မွေ့မှု ဖြစ်သောကြောင့် ဒါ အကောင်းဆုံးဖြစ်တယ်။

နောက်ဆုံး ဒုက္ခတွေ ပြဿနာတွေ အားလုံးကို ငြိမ်းချင်လို့ရှိရင် အတွယ်အတာကို ဖယ်ရှားရမယ်။ ဒါပဲ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ တရားဓမ္မရဲ့ အကျဉ်းချုပ်က အဲဒါပဲ။

ဘုန်းကြီးတို့တစ်တွေဟာ နောက်ဆုံးမှာ တို့ တစ်တွေရဲ့ ဦးတည်ချက်က ဘာလဲဆိုရင် တဏှာ ကုန်ဖို့ပဲ။ အဲဒီတဏှာ မကုန်သေးသမျှ သံသရာထဲမှာ တို့တစ်တွေ လည်နေကြဦးမှာပဲ။ တဏှာဆိုတာ ကုန်သွားမှ ဟောဒီ ဒီဘဝကနေ ဟိုဘဝ၊ ဒုက္ခမျိုးစုံ ထဲမှာ ကျင်လည်ရတဲ့ဘဝ၊ သံသရာက လွတ်မြောက်ပြီး နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အငြိမ်းဓာတ်ကို ရကြမှာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါကြောင့် တဏှာကုန်အောင် တို့ တစ်တွေ ကြိုးစားအားထုတ်ကြရမယ်လို့ ကိုယ်စီ

၆၄           ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ

ကိုယ်၎် သဘောကျပြီး ကြိုးစားအားထုတ်နိုင်ကြပါစေ  
ကုန်သတည်း။

သာဓု . . . သာဓု . . . သာဓု

## ဓမ္မမိတ်ဆွေများသို့

ပါမောက္ခချုပ်ဆရာတော် ဒေါက်တာ အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ  
ဟောကြားအပ်သော တရားများကို အသံမှ စာအဖြစ် စေတနာရှင်များက  
ရေးကူးကာ စာမူများကို ဆရာတော်ကြီးထံပေးပို့ကြပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး  
ကိုယ်တိုင် အချိန်ရသမျှ ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်ပေးသော စာမူများကို  
ကုသိုလ်ရှင်များလှူဒါန်းထားသော ဓမ္မစာပေရန်ပုံငွေများ အသုံးပြုလျက်  
စာအုပ်ငယ်များ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။

တရားစာအုပ်များကို တစ်ဆင့် ဓမ္မဒါနပြုလုပ် ဖြန့်ဝေလှူဒါန်း  
လိုပါက ဖော်ပြပါ ဌာနများသို့ ဆက်သွယ်မှာကြားနိုင်ပါသည်။

## ရရှိနိုင်သော ဌာနများ

- ၁။ အောင်ဇေယျ ပုံနှိပ်တိုက်  
အမှတ်(၁၅၂)၊ (၂၂)လမ်း၊ လသာမြို့နယ်၊  
ရန်ကုန်မြို့။  
ဖုန်း: ၀၁-၃၈၄၁၉၃၊ ၀၉၅၁-၄၆၀၉၅
- ၂။ ဦးဘဖိုး+ဒေါ်အုန်းကြည် ပရဆေးဆိုင်  
အမှတ်(၄၆၇၊ ၄၆၈)၊ သိမ်ကြီးဈေး(ဒီ)ရုံ၊  
မြေအောက်ထပ်။  
ဖုန်း: ၀၁-၂၄၀၆၀၀(လှိုင်းခွဲ) ၄၁၇၄
- ၃။ ဓမ္မဗျူဟာ သာသနာမာမကအဖွဲ့  
လူပုဂ္ဂိုလ်များဆိုင်ရာဓမ္မစာပေသင်တန်းကျောင်း  
ကြားတောရလမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။  
ဖုန်း: ၀၁-၃၈၀၈၈၀
- ၄။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဘိဓမ္မာတက္ကသိုလ်  
ကမ္ဘာအေးစေတီဝင်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။  
ဖုန်း: ၀၁-၆၅၅၇၅၆၊ ၀၁-၆၅၁၇၆၉